

Girona reivindica que els joves aprenquin filosofia

Les Jornades de Filosofia arriben a la desena edició i ja hi han participat uns 3.000 estudiants

L'objectiu és que els batxillers s'adonin que la matèria els dona eines per pensar i ser crítics

ENSENYAMENT

La filosofia, l'eina perquè els joves aprenguin a pensar

Les Jornades de Filosofia de Girona, amb 10 edicions i 3.000 batxillers, mostren la utilitat de la disciplina

Reportatge

XAVIER SERRA
BESALÚ*
GIRONA

Avui fa justament cinc anys, Sarahi, una jove estudiant de 2n de batxillerat, va llegir la seva comunicació guanyadora a la sala plena a vessar on se celebrava la Jornada de Filosofia de Girona d'aquell curs. Quan va acabar, desenes de preuniversitaris presents tenien els ulls plorosos. Era un congrés d'estil universitari titulat *La justícia, des dels grecs fins avui*. La Sarahi va mirar els companys i va citar Lerrooux: "Rebel·leu-vos contra tothom: no hi ha ningú o gairebé ningú just!", i va seguir explicant una experiència personal: "Quan tenia set anys vaig ser testimoni de com un home apuntava amb un arma la meva mare. Ell només buscava, mitjançant la força, un camí per alimentar els seus fills, però ¿era aquesta la manera més encertada i justa d'aconseguir allò que un no té però d'altres sí? Plató i Aristòtil van fugir d'Atenes perquè no es repetís una injustícia com la mort de Sòcrates, l'any 399 aC, però ¿hem de fugir de les injustícies o ens hauríem de rebel·lar com diu Lerrooux?"

Demà se celebra de 10a edició d'aquests congressos (*filoara.cat/jf18*). Hi han passat quasi tres mil joves, molts d'ells ja graduats, però també una bona part encara a les universitats o en cicles formatius superiors. Cap d'aquests nois i noies no ha oblidat l'experiència. La Jornada de Filosofia de Girona és anual, dura només unes setmanes i culmina el dia de les presentacions, en un ambient universitari. L'Ariadna, que aleshores estudiava a l'Institut Xifra i ara s'està graduant en ciències polítiques i filosofia, reconeix que va ser la primera vegada que va parlar "amb tant de públic sobre temes filosòfics" i ho recorda, com tants altres, com "un moment molt rellevant" per als seus futurs estudis universitaris.

Congrés seriós sobre pensament

La Jornada de Filosofia surt de l'esforç dels mateixos estudiants, que hi aporten bona part de les idees, i compta amb la col·laboració de la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani de la Universi-

tat de Girona (UdG) i d'altres institucions de l'àmbit educatiu, municipal o editorial. I també de professors de filosofia dels instituts de Cassà, Anglès, Vilablareix i tres de Girona (Xifra, Santa Eugènia i Rahola). És considerat un dels congressos més seriosos i més competencials del país en aquest àmbit. La primera edició va néixer el curs 2008-09 a Roses, i les successives jornades es van celebrar en diferents poblacions fins que el 2013 es van establir definitivament a Girona.

La Laura, que va fer el batxillerat a l'Institut Salvador Espriu de Salt i ara està acabant infermeria, encara recorda l'ensenyament que va treure de la jornada en què va participar: "Jo diria als més joves que intentin pensar per ells mateixos i que no jutgin abans de conèixer".

Els enemics de la filosofia

Els estudis de filosofia tenen enemics: d'una banda, aquells a qui no els agrada gaire que es pensi, però també aquells que només volen assignatures *útils*, rendibles i exactes, sense adonar-se que el món global requereix una ment endreçada i crítica. La filosofia és, sens dubte, una de les matèries més competencials. Moltes persones volen que la filosofia segueixi sent un pal de paller del

Pal de paller
Molts professors opinen que la filosofia és una matèria fonamental

Agraïts
Els joves admeten que la matèria ha estat essencial en la seva formació

batxillerat, a Catalunya i a l'Estat. El 6 de setembre de 2017, una arbitrària decisió del departament d'Universitats d'aleshores la va intentar eliminar de la selectivitat: encara és hora que rectifiquin. Seria de justícia i ben convenient, però potser els falta coratge.

Dur el pensament al carrer

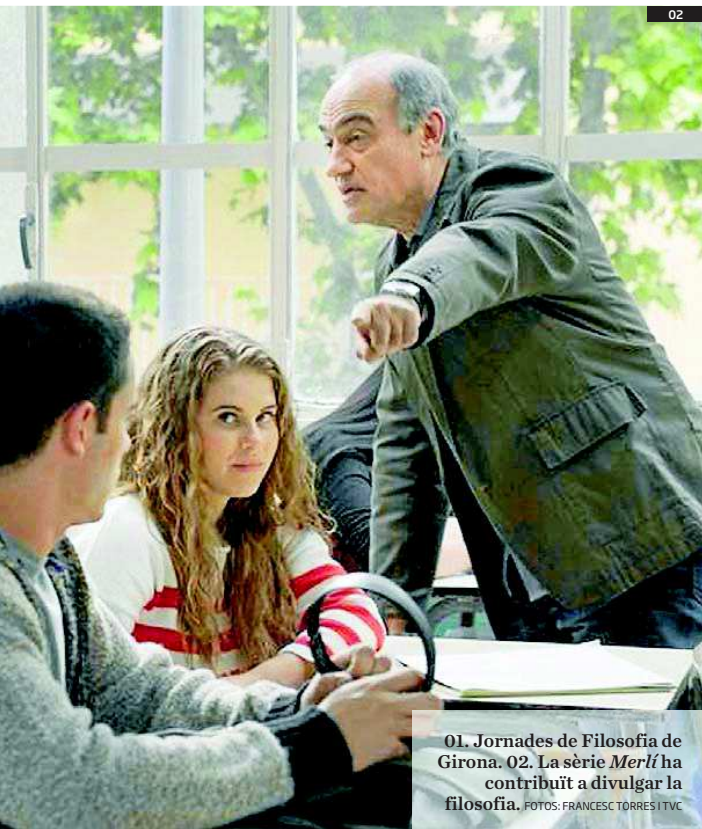
La filosofia fa més obertes les persones, i també les fa més assenyades. La temàtica escollida anualment a la Jornada de Filosofia està relacionada amb el currículum de batxille-

rat i respon a un disseny pedagògic i avaluatiu molt precís. Des del primer tema, *La filosofia, avui?*, s'han tractat els temes següents: *El significat de la llibertat* (2009), *El mite del progrés* (2011), *El poder i l'obediència* (2012), *La justícia* (2013), *Les utopies* (2014), *La imatge* (2015), *Què ens fa humans?* (2016), i l'any passat es fa debat sobre la postveritat. Entre els ponents destaquen Xavier Rubert de Ventós, Manuel Delgado, Xavier Antich o els mediàtics Gregorio Luri i Nemrod Carrasco, aquest darrer ben conegut com a assessor filosòfic de la sèrie de televisió *Merli*. També hi han participat professors de prestigi vinculats a la Universitat de Girona, com Joan Manuel del Pozo, Josep Maria Terricabras, Joan Vergés i Oriol Ponsatí-Murlà.

Arreu de Catalunya es fa un esforç per portar la reflexió filosòfica als cafès, associacions i projectes artístics. En aquesta línia, l'Àfrica, ara estudiant de ciències ambientals, afirma: "M'agradaria que es creessin més debats filosòfics, com els de la Jornada de Filosofia, i que tant els alumnes com tots plegats ens expresséssim més". "La filosofia mai et deixa indiferent", insisteix l'Emma, que cursa el grau de comunicació i indústries culturals a la Universitat de Barcelona (UB). Laura, antiga alumna de l'Institut de Cassà de la Selva, ara a dret, afegeix: "La filosofia m'ha fet veure el món d'una manera diferent, i un cop acabat el batxillerat, cal seguir llegint els pensadors que més ens han despertat la curiositat".

L'activitat ofereix recursos selectes -textuals i audiovisuals- so-

01. Jornades de Filosofia de Girona. 02. La sèrie *Merlí* ha contribuït a divulgar la filosofia. FOTOS: FRANCESC TORRES I TVC

bre el tema escollit, facilita la interacció (amb una plataforma Moodle), i hi afegeix altres ingredients: un debat entre estudiants de diferents centres, ponències de nivell acadèmic o fins i tot actuacions musicals que sorgeixen de la iniciativa dels mateixos companys. Els joves s'ocupen dels reportatges audiovisuals o fotogràfics, i les millors comunicacions poden ser publicades i reconegudes. En Marc, de Casà de la Selva, ara a 2n de matemàtiques a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), diu: "Va ser una experiència molt enriquidora. La nit següent no vaig poder dormir, perquè no podia deixar de pensar en els plantejaments tan variats que havien sorgit sobre temes que a mi, abans, em semblaven obvis i senzillíssims".

Desenes de joves que hi han participat coincideixen a afirmar que la filosofia els ha donat "eines per pensar i per comprendre els altres". Cal decidir-nos a pensar i afavorir la reflexió, que ens fa força falta: una societat que no ho permet o ho dificulta va cap a la passivitat, i això és certament letal per a l'ànima, l'ètica i el futur.

Comunicacions que deixen petja

"Recordo que el conferenciant, professor universitari de filosofia, va intentar mostrar que les mentides eren allò que, precisament, ens feia ser humans", recorda la Zoubida. Ella va acabar 2n de batxille-

Passió
Molts joves viuen amb emoció els debats i la reflexió de les jornades

Utilitat
La reflexió filosòfica ajuda a crear ments endreçades i crítiques

rat a l'Institut Salvador Espriu de Salt ara fa dos cursos. Recomana "que s'aprofitin molt bé les classes de filosofia; després es troba a falta i sap greu no haver fet més en aquell període". En aquell moment -actualment estudia química-, la Zoubida va obtenir un dels premis amb la comunicació *Evolucionem?*, en què intentava donar una resposta a la qüestió de la mortalitat. A *Animal, humà, avatar: és aquesta la nostra evolució?*, escriu: "Jo accepto ser una persona feble i imperfecta, accepto el cicle de la vida, sé que al final he de morir, si no és per una cosa serà per una altra, i això està bé. Morir, riure, viure, plorar, sentir-se bé, patir, tot això està bé. Quina gràcia tindria viure sabent que ho acabars fent tot, perquè tens tot el temps del món i perquè tot és fàcil i no et suposaria cap esforç?". El seu text complet està publicat a la revista *Filosofia, ara!* (3/2016).

La celebració d'aquesta jornada, que tindrà lloc demà a l'Auditori de la Mercè i al Campus del Barri Vell de la UdG, és una reivindicació en tota regla del valor i la utilitat de la filosofia en tots els àmbits, però sobretot en l'ensenyament. És una disciplina fonamental per a la formació, una eina que ajuda a crear ments endreçades i crítiques. ■

*XAVIER SERRA BESALÚ ÉS PROFESSOR A L'INSTITUT CARLES RAHOLA